

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

кафедра кримінального процесу

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

**«Європейські стандарти забезпечення прав людини у кримінальному
провадженні»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2024

Харків 2024

Силабус навчальної дисципліни «Європейські стандарти забезпечення прав людини у кримінальному провадженні» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 23 с.

Розробники:

О. В. Капліна, докторка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри кримінального процесу,

А. Р. Туманянц, кандидатка юридичних наук, професорка, доцентка кафедри кримінального процесу,

І. О. Крицька, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри кримінального процесу

Затверджено на засіданні кафедри кримінального процесу
(протокол № 19 від 20 червня 2024 р.)

Завідувач кафедри

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Європейські стандарти забезпечення прав людини у кримінальному провадженні
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Крицька Ірина Олександрівна, доцентка кафедри кримінального процесу, к. ю. н., доцентка
Контактний телефон	057 704-93-10
E-mail	i.o.krytska@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Teams, Zoom та ін.

Анотація навчальної дисципліни

Розкриваються теоретико-прикладні аспекти використання Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні; особливості тлумачення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод Європейським судом з прав людини; концептуальний зміст і аксіологічне значення стандартів забезпечення прав людини, гарантованих Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод та додатковими протоколами до неї, в кримінальному провадженні.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – формування предметних компетентностей у сфері тлумачення та застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та прецедентної практики Європейського суду з прав людини з питань кримінального провадження з позицій висвітлення та аналізу дискусійних питань і ефективних шляхів їх вирішення, зокрема в аспекті реалізації рішень Європейського суду з прав людини у вітчизняному кримінальному провадженні; поглиблення й конкретизація знань щодо змісту та сфери застосування окремих прав людини, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і

основоположних свобод; опанування принципами тлумачення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та алгоритмами аналізу, які застосовує Європейський суд з прав людини у своїй діяльності; набуття практичних навичок складання заяв до Європейського суду з прав людини щодо порушень, які стосуються сфери кримінального провадження.

Завдання:

- поглиблене вивчення концептуального змісту прав і свобод людини, які захищаються Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, та стандартів їх забезпечення у кримінальному провадженні;
- визначення місця Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і прецедентної практики Європейського суду з прав людини у системі джерел кримінального процесуального права України;
- набуття навичок узагальнення практики Європейського суду з прав людини, виокремлення правової позиції та її використання при здійсненні правозастосовної діяльності у кримінальному провадженні;
- опанування технологією застосування принципів тлумачення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод для прогнозування майбутніх рішень Європейського суду з прав людини;
- набуття навичок застосування алгоритмів аналізу, розроблених Європейським судом з прав людини для розгляду справ щодо порушень окремих статей Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод;
- опанування технологією складання заяв до Європейського суду з прав людини щодо порушень, які стосуються сфери кримінального провадження.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія права», «Конституційне право України», «Кримінальне право (Загальна частина)», «Міжнародне право», «Філософія».

Кореквізити: «Кримінальний процес», «Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод і юридична практика», «Кримінальне право (Особлива частина)».

Постреквізити: -

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Демонструвати розуміння концептуального значення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для визначення регіональної системи стандартів забезпечення прав і свобод людини.

РН НД 2. Дискутувати щодо обсягу каталогу прав і свобод людини, що захищаються Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод.

РН НД 3. Застосовувати знання принципів тлумачення Європейським судом з прав людини Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод у форматі case-study.

РН НД 4. Виокремлювати позитивні та негативні зобов'язання держав щодо забезпечення прав і свобод людини в конкретних фактичних обставинах.

РН НД 5. Аналізувати конкретні приклади заподіяння смерті або застосування до особи недопустимого поводження з погляду дотримання стандартів (критеріїв) ефективного розслідування.

РН НД 6. Інтегрувати знання європейських стандартів щодо заборони недопустимого поводження з особою в кримінальному провадженні.

РН НД 7. Застосовувати правові позиції Європейського суду з прав людини щодо інтерпретації сутнісного змісту процесуальних гарантій осіб, право на свободу яких обмежено в кримінальному провадженні.

РН НД 8. Демонструвати знання та розуміння інституційних і процесуальних гарантій забезпечення права на справедливий судовий

розгляд у кримінальному провадженні та здатність їх застосовувати в конкретних практичних ситуаціях.

РН НД 9. Дискутувати щодо дотримання принципу правової визначеності (*res judicata*) як істотного елемента верховенства права.

РН НД 10. Алгоритмізувати порядок застосування триступеневого тесту для оцінки правомірності та виправданості втручання у права, гарантовані статтею 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

РН НД 11. Оперувати знаннями гарантій забезпечення майнових прав особи під час проведення процесуальних дій та застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

РН НД 12. Виявляти проблеми у правовому регулюванні при застосуванні статті 13 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Види навчальних занять та самостійна робота для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Теоретико-прикладні аспекти використання Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні.	Теоретико-прикладні аспекти використання Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні.	8
2	Тлумачення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод Європейським судом з прав людини. Зобов'язання держав щодо забезпечення прав людини у світлі практики Європейського суду з прав людини.	Тлумачення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод Європейським судом з прав людини. Зобов'язання держав щодо забезпечення прав людини у світлі практики Європейського суду з прав людини.	8
3	Застосування Європейської конвенції з прав людини та практики Європейського суду з	Застосування Європейської конвенції з прав людини та практики Європейського	8

	прав людини при тлумаченні загальних засад кримінального провадження.	суду з прав людини при тлумаченні загальних засад кримінального провадження.	
4	Стандарти забезпечення права особи на життя в практиці Європейського суду з прав людини.	Стандарти забезпечення права особи на життя в практиці Європейського суду з прав людини .	4
5	Європейські стандарти забезпечення права не бути підданим катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.	Європейські стандарти забезпечення права не бути підданим катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.	4
6	Процесуальні зобов'язання держави щодо забезпечення права на життя та права не бути підданим катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.	Процесуальні зобов'язання держави щодо забезпечення права на життя та права не бути підданим катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.	4
7	Стандарти забезпечення права на свободу та особисту недоторканність в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні.	Стандарти забезпечення права на свободу та особисту недоторканність в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні.	6
8	Стандарти забезпечення права на свободу та особисту недоторканність в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні (продовження)	Стандарти забезпечення права на свободу та особисту недоторканність в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні (продовження).	6
9	Стандарти забезпечення права на справедливий суд у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні .	Стандарти забезпечення права на свободу та особисту недоторканність в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні	4

		(продовження).	
10	Стандарти забезпечення права на справедливий суд у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні (продовження).	Стандарти забезпечення права на справедливий суд у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні.	6
11	Стандарти забезпечення права на справедливий суд у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні (продовження).	Стандарти забезпечення права на справедливий суд у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні (продовження).	8
12	Європейські стандарти забезпечення права на повагу до приватного і сімейного життя в кримінальному провадженні.	Стандарти забезпечення права на справедливий суд у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні (продовження).	6
13	Європейські стандарти забезпечення права на повагу до житла та кореспонденції.	Стандарти забезпечення права на справедливий суд у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні (продовження).	6
14	Стандарти забезпечення права власності у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні.	Європейські стандарти забезпечення права на повагу до приватного і сімейного життя в кримінальному провадженні.	6
15	Європейські стандарти забезпечення інших прав особи, що закріплені в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і додаткових протоколах до неї та реалізуються в кримінальному провадженні.	Європейські стандарти забезпечення права на повагу до житла та кореспонденції в кримінальному провадженні.	8

16	Європейські стандарти забезпечення інших прав особи, що закріплені в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і додаткових протоколах до неї та реалізуються в кримінальному провадженні (продовження).	Стандарти забезпечення права власності у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні.	8
17		Європейські стандарти забезпечення інших прав особи, що закріплені в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і додаткових протоколах до неї та реалізуються в кримінальному провадженні.	6
18		Європейські стандарти забезпечення інших прав особи, що закріплені в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і додаткових протоколах до неї та реалізуються в кримінальному провадженні (продовження).	4
	Усього		112

**Види навчальних занять і самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Теоретико-прикладні аспекти використання Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні.		156
2	Тлумачення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	Тлумачення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	

	Європейським судом з прав людини. Зобов'язання держав щодо забезпечення прав людини у світлі практики Європейського суду з прав людини.	Європейським судом з прав людини. Зобов'язання держав щодо забезпечення прав людини у світлі практики Європейського суду з прав людини.	
3	Стандарти забезпечення права особи на життя в практиці Європейського суду з прав людини.		
4	Європейські стандарти забезпечення права не бути підданим катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.	Європейські стандарти забезпечення права не бути підданим катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.	
5	Стандарти забезпечення права на свободу та особисту недоторканність в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні.		
6	Стандарти забезпечення права на справедливий суд у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні.	Стандарти забезпечення права на справедливий суд у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні.	
7	Європейські стандарти забезпечення права на повагу до приватного і сімейного життя в кримінальному провадженні.	Європейські стандарти забезпечення права на повагу до приватного і сімейного життя в кримінальному провадженні.	
8	забезпечення інших прав особи, що закріплені в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і додаткових протоколах до неї та реалізуються в кримінальному провадженні.		

Самостійна робота студентів

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Під час цього виду роботи студент має самостійно опрацювати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, нормативні акти, матеріали емпіричних досліджень до тем, що виносяться на практичні заняття.

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- доопрацювання матеріалів лекції;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів України та зарубіжних країн;
- підготовка до практичних (семінарських, лабораторних) занять;
- робота над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою програмою навчальної дисципліни винесені на самостійне опрацювання студентів;
- робота над кейсами з питань прийняття й виконання нормативно-правових актів;
- створення портфоліо за темами навчальної дисципліни та його презентація;
- самотестування;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань (колоквіумів, тестування тощо);
- підготовка індивідуальних робіт (реферат, стаття, тези, есе тощо); та ін.

Завдання й методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Навчально-методичному посібнику для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Європейські стандарти забезпечення прав людини у кримінальному провадженні» для студентів першого

(бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004
2. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лют. 2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/anot/3477-15>.
3. Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя : Постанова Вищого спеціалізованого суду від 19.12.2014 № 13. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-14>.
4. Положення про Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини від 31 травня 2006 р. № 784. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-%D0%BF>

Література

Основна література

1. Positive obligations under the European Convention on Human Rights : A guide to the implementation of the ECHR. 72 p. URL: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900000168007ff4d>
2. Гловюк І.В. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні: навчально-методичний компендіум/ І.В. Гловюк, М.М. Стоянов, В.А. Завтур. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 420 с
3. Горпинюк О. П. Застосування стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у кримінальних провадженнях в

Україні: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 224 с. URL:
<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3258/1/%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BF%D0%B8%D0%BD%D1%8E%D0%BA%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf>

4. Завгородній В.А. Вплив практики Європейського суду з прав людини на юридичну діяльність в Україні: теоретичний, методологічний і прикладний аспекти : монограф. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 536 с. URL:

https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/6685/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84._%D0%97%D0%B0%D0%B2%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%D0%B9%20%D0%92.%D0%90._19.10.2020%20%28%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%87.%20%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B2.%29.pdf

5. Караман І.В., Козіна В.В. Європейський суд з прав людини, Європейська конвенція з прав людини та індивідуальні заяви: перше знайомство. Київ: ВАІТЕ, 2015. 136 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/3/f/232776.pdf>

6. Копотун І.М. Рішення Європейського суду з прав людини. Захист прав людини в кримінальному судочинстві (2022-2024). Київ: Центр учбової літератури. 2024. 328 с.

7. Макбрайд Д. Європейська конвенція з прав людини та кримінальний процес. Практика Європейського суду з прав людини: друге видання. Рада Європи, 2019. 558 с.

8. Навчально-методичний посібник для тренерів навчального курсу для суддів «Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя». Київ: ВАТЕ, 2017. 192 с. URL: <https://nsj.gov.ua/files/1510760705%D0%97%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D>

[D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%92.%D0%92.pdf](#)

Додаткова література

1. Kaplina O., Krytska I., Tumanyants A. Standards for Ensuring the Legality of Covert Activities in Criminal Proceedings Through the Prism of European Court of Human Rights. *Revista Jurídica Portucalense*, 2023, n . 34. Pp. 217–236. DOI: [https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705\(34\)2023.ic-11](https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705(34)2023.ic-11)
2. Murdoch J., Roche R. The European Convention on Human Rights: a handbook for police officers and other law enforcement officials. Council of Europe, 2013. 154 p. URL: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Handbook_European_Convention_Police_ENG
3. Ахтирська Н.М., Касько В.В., Маланчук Б.А., Мелікян А., Пошва Б.М., Фулей Т.І., Шукліна Н.Г. Застосування в Україні європейських стандартів протидії жорстокому поводженню і безкарності: науково-практичний посібник для суддів / За заг. ред. проф. Маляренка В.Т. Київ: «К.І.С», 2011. 320 с. URL: <https://nsj.gov.ua/files/1445846131Manual%20judges%20block%20FINAL.pdf>
4. Буроменський М.В., Сердюк О.В. Аналітичний звіт за результатами моніторингу судових рішень щодо застосування в Україні положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. 60 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/b/7/390506.pdf>
5. Буткевич О. Застосування практики та виконання Україною рішень Європейського Суду з прав людини (Policy Paper). Лабораторія законодавчих ініціатив, 2017. 25 с. URL: https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Propozicii_Politiki_ECHR.pdf

6. Відповідність українського процесуального законодавства вимогам пункту 1 статті 6 Європейської конвенції з прав людини. Рада Європи: Київ, 2019, 46 с. URL: <https://cutt.ly/LtH1NKx>

7. Захист права власності в практиці Європейського Суду з прав людини / упоряд. Л. В. Сидорова. Київ : Видавничий Дім «Ратіо Деціденді», 2019. 132 с. URL:

<https://rd.ua/storage/lessons/611/107%D0%97%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B2%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%20%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%A1%D1%83%D0%B4%D1%83%20%D0%B7%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%20%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8.pdf>

8. Застосування запобіжних заходів у вигляді тримання під вартою та домашнього арешту в Україні на основі аналізу практики за 2018-2020 рр.: звіт за результатами дослідження. Рада Європи, 2022. 138 с. URL: <https://rm.coe.int/-2022/1680a9663d>

9. Зведений огляд рішень Європейського суду з прав людини (2023 р.). Верховний Суд. Київ, 2024. 17 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_zved_ESPL_2023.pdf

10. Звернення до Європейського суду з прав людини / Авторі-упорядники Р.О.Куйбіда, Т.В.Руда, літературно–тематичне редагування Н.І.Петрова, заступник керівника Проекту USAID «Справедливе правосуддя». Київ, 2016. 76 с. URL: https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2018/05/Brochure_Rules_to_bring_the_case_before_the_European_Court_of_Human_Rights_Ukr_2016.pdf

11. Капліна О., Котова О. Критерії правомірності обмеження права власності під час арешту майна у кримінальному провадженні в світлі

практики Європейського Суду з прав людини. *Право України*. 2019. № 9. С. 65-84

12. Крицька І., Туманянц А. Проблеми застосування запобіжного заходу у виді тримання під вартою щодо осіб, які мають вади зору. *Copernicus Political and Legal Studies*. 2022. №3. С.71-81. [URL: https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/cpls/3/cpls309.pdf](https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/cpls/3/cpls309.pdf)

13. Огляд практики Європейського суду з прав людини щодо застосування принципу юридичної визначеності: окремі аспекти /Упоряд. І. Кушнір. Київ, 2023. 236 с. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/17_10_web_overview_of_the_practice_of_the_european_court_of_human_0.pdf

14. Огляд практики Європейського суду з прав людини з питань використання спеціальних методів розслідування злочинів [проведення негласних слідчих (розшукових) дій] та особливостей відкриття матеріалів, які стали підставою для їхнього проведення (рішення, ухвалені ЄСПЛ та внесені до бази даних HUDOC, за період з 1997 по 2021 роки). Вищий антикорупційний суд. Київ, 2022. 50 с. URL: https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/hcac/statistics/review_s/echr_covert.pdf

15. Огляд практики Європейського суду з прав людини щодо розгляду заяв про порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у кримінальних провадженнях. Вищий антикорупційний суд. Київ, 2019. 18 с.

16. Огляд рішень Європейського суду з прав людини за статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (кримінальний процесуальний аспект: обшук). 46 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/ogl_ESPL_obshuk.pdf

17. Право на повагу до приватного і сімейного життя: ключові рішення ЄСПЛ щодо України / Укладачі: Фулей Т. І., Кучів О. М.

Національна школа суддів України. 136 с. URL: https://nsj.gov.ua/files/1562070664%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%B2%D0%B8%D1%82%D1%8F%D0%B3%D1%96%D0%B2_%D0%BF%D0%BE_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82.pdf

18. Практичний посібник щодо прийнятності заяв. 3-тє видання. Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2014. 128 с. URL: [https://rd.ua/storage/lessons/332/229%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BD%D1%8F%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B7%D0%B0%D1%8F%D0%B2%20\(%D1%83%D0%BA%D1%80.%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%8E%202014\).pdf](https://rd.ua/storage/lessons/332/229%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BD%D1%8F%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B7%D0%B0%D1%8F%D0%B2%20(%D1%83%D0%BA%D1%80.%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%8E%202014).pdf)

19. Туманянц А., Крицька І. Реалізація Україною права на відступ від статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: прецедентна практика Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні та вітчизняні реалії в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №5. С. 205-212.

20. Туманянц А., Крицька І. Стандарти забезпечення законності здійснення негласної діяльності у кримінальному процесі крізь призму правових позицій Європейського суду з прав людини. *Проблеми законності*. 2021. Вип. 152. С. 111–123. DOI: <https://doi.org/10.21564/2414-990X.152.226139>

21. Як знаходити й розуміти практику Європейського суду з прав людини. Рада Європи. 2019. 15 с. URL:

https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/CLIP_Finding_understanding_case_la_w_UKR

Посібники

1. Довідник із застосування статті 2 Європейської конвенції з прав людини. Право на життя. 2018. 50 с. URL: https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_2_ukr
2. Керівництво із застосування статті 3 Європейської конвенції з прав людини. Заборона катування. 2022. 47 с. URL:
3. Посібник із застосування статті 5 Європейської конвенції з прав людини. Право на свободу та особисту недоторканність. 2019. 74 с. URL: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_5_UKR
4. Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights Right to a fair trial (criminal limb) (переклад українською). 133 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/96a0f2399c11b6f75587_file.pdf
5. Посібник за статтею 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Право на повагу до приватного і сімейного життя. 2018. 83 с. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/1259d4263dac852ef056_file.pdf
6. Посібник зі статті 13 Європейської конвенції з прав людини. Право на ефективний засіб правового захисту. 92 с. URL: https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/rizne/Guide_Article%2013_ECHR_Ukrainian.pdf
7. Посібник за статтею 1 Протоколу №. 1 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Захист власності. 2019. 75 с. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/news/publikacii/Guide_Art_1_Protocol_1_UKR_-2019.pdf

8. Guide on Article 2 of Protocol No. 4 to the European Convention on Human Rights. Freedom of movement (Updated on 29 February 2024). 66 p. URL: https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_2_protocol_4_eng

9. Посібник зі статті 4 Протоколу № 7 до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Право не бути притягненим до суду або покараним двічі. 2017. 20 с. URL: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_4_Protocol_7_UKR

Інтернет-ресурси:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws> – Головна сторінка розділу «Законодавство України».

<https://www.coe.int/en/web/portal/home> – Рада Європи

<https://www.echr.coe.int/> – Європейський суд з прав людини

<https://minjust.gov.ua/m/upovnovajeniy-u-spravah-evropeyskogo-sudu-z-prav-lyudini> – Уповноважений у справах Європейського суду з прав людини

<https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-ukraini-vineseni-evropeyskim-sudom-z-prav-lyudini> – Рішення щодо України, винесені Європейським судом з прав людини

https://minjust.gov.ua/cat_9329 – Інформація на підставі річних звітів ЄСПЛ, Захист інтересів держави в Європейському Суді

<https://hudoc.echr.coe.int/> / – сайт для пошуку практики Європейського суду з прав людини

<https://www.echr.coe.int/#> – Європейська освітня платформа у сфері прав людини для юристів (HELP), Європейський суд з прав людини

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLCg8VHcxgtTrMv1eGJ0FVQCwSiTQkb98X> – Заєць Сергій. Білі плями на мапі прав людини. Ютуб – відеокурс з прав людини. Українська Гельсінська спілка з прав людини.

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри кримінального процесу. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=192:kafedra-kriminalnogo-proczesu&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично й активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при вирішенні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні й самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені з поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/kodeks_akademichnoi%CC%88_dobrochesnosti-1.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки в навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції), а ноутбуки і планшети – для ведення конспектів лекцій і відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Європейські стандарти забезпечення прав людини у кримінальному провадженні» передбачає проведення поточного й підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента до вивчення поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5). За результатами практичних занять розраховується загальноарифметична кількість балів (максимальна оцінка 90 балів за 3 модулі), що включається до підсумкової рейтингової оцінки;

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів, виконання тестового завдання тощо.

Впродовж семестру студенти виконують *самостійну роботу* у формі підготовки індивідуальної роботи (реферат, стаття, тези доповіді, есе тощо). Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу (реферат, стаття, тези доповіді, есе тощо) – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й самостійної роботи, за якої студент може отримати залік, становить 60 балів.

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національно ю шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34